

s. i n:r 29 Baggensgatan (Perseus 14, n:r 126 år 1729), i vilket bokbindaren Abraham Schneidler bodde år 1731 (se detta arbetes 1:a band, 1:a häftet). Kristoffer Reusners fader, som hade samma namn, fanns här redan 1618 enl. skotteboken. Huruvida någon bokbindare funnits här före honom, har jag ej lyckats få reda på. I huset bredvid (Perseus 15, n:r 97 år 1729) fanns 1766 bokbindaren Kristian Schneidler. I n:r 27 Baggensgatan var år 1652 tryckeri.

En bokbindare från medeltiden, som Hedberg förbisett, är Enert bokförare, vilken år 1503 var skriven i början av det inre kvarteret (i 6:e huset) och står utan skatt, varpå det nu kan bero (se Hans Hildebrands edition, sid. 107). Han bodde tydligen på Svartmangatan, norr om Kindstugatan.

Hedberg räknar med ett par taskemakare bland bokbindarne. Det är möjligt, att detta är i sin ordning, men nog förefaller det riktigare att behandla stadens taskemakare och pungmakare som en grupp för sig.

Brinkar i Stockholm.

Under medeltiden funnos fyra brinkar i staden, två på östra sidan och två på den västra; dessutom en på Södermalm.

Köpmanporten förekommer i urkunder 1413, 1430, 1435, 1439: därefter kallas den gamla Köpmanporten 1455, 1466, 1469. År 1437 talas om valvet, varigenom man går ned på Fiskatorget (ungefär nuv. Brunnsgården), och detta förekommer sedan 1483, 1491 o.s.v. Namnet brink här har jag ej påträffat tidigare än 1474. År 1489 finner man i olika handlingar både Fiskestrandsbrinken och Norra Fiskestrandsbrinken. I början av 1500-talet, åtminstone fr. 1508, är Stängen (Ledstängen) den vanliga benämningen för nuv. Norra Köpmanbrinken. Södra Brinken finnes i Mäster Olofs tänkebok år 1524 såsom liktydig med nuv. Södra Köpmanbrinken.

Svartbrödrabrinken, som omtalas i jordeboken 1435, behöll detta namn (omväxlande med Svartmunkebrinken) ända tills det utbyttes mot det nuv. Benikebrinken, vilket härrör från Jöran Beniche, på 1550- och 60-

talen ägare av fastignet på brinkens östra sida.

Skomakareporten, som jag endast funnit 1432 och 1444, var gatan mellan nuv. n:r 57 och 59 Västerlånggatan, alltså blott en liten del av nuv. Tyska Brinken. Namnet Skomakarebrinken för backen öster om Västerlånggatan brukades 1444-1490 samt omväxlande med Vattubrinken 1490-1542, varefter det senare namnet blev det vanliga, tills det måste vika för Tyska kyrkobrinken. I forna tider fanns här en dubbelbacke åt norr och söder ut på Västerlånggatan, som togs bort vid regleringen efter branden 1625 i samband med tillkomsten av Stora Nygatan som trafikled. Intresserade hänvisas till min uppsats i Samf. S:t Eriks årsbok för 1919.

Kåkbrinken (efter "kåken", som fanns här åtminstone år 1389) nämnes, så vitt jag vet, första gången 1477. Dess översta del hette tidigare Vattuporten och förekommer i jordeboken 1422, då ett hus omtalas nedanför och mittför Vattuporten, vilket tyder på att man även här haft en trafikdelare och två backar, något som för resten stämmer bra med stadens äldsta karta (se band II, häftet 1). Vattuporten vid Stortorget och Vattubrinken påträffas litet emellan, t.ex. 1454. Som vi nyss sågo, betecknade det sistnämnda namnet en lång tid nuv. Tyska Brinken.

Utom dessa fyra brinkar, som alla befunno sig i staden, omtalar jordeboken (år 1423) en brink på Södermalm. En kålgård låg i gropen (= vid graven?) hart nordan vid hustru Kristina Bruns kålgård öster om den gatan, man går upp mot brinken; längden av tomten från gatan och ned till sjön samt bredden var 15 alnar. Var denna brink legat, har jag ej försökt att precisera.

Storkyrkobrinken är en senare tids benämning. Under medeltiden var namnet på den ovanför Västerlånggatan befintliga delen S:t Nikolai port och den nedre S:t Laurens' gränd. Om man fränser ett odaterat brev av år 1539, som endast förekommer citerat i en utredning av år 1684 (där namnet S:t Nikolai brink användes), samt ett brev från 1572 i samma utredning (där namnet är S:t Nikolai gränd), förekommer benämningen S:t Nikolai port uteslutande ända fram till år 1595, varefter omväxlande förekomma namnen S:t Niklas' brink och Kyrkobrinken.

Av det föregående synes man vara berättigad att sluta, det ordet brink i gamla tider betytt kort backe, som varit så brant, att man ej kunnat gå rakt uppför den utan måst söka sig vägar på sidorna. Någon dylik dubbelbacke har icke funnits vid nuv. Storkyrkobrinken, där sista leden också är av sent datum, men sannolikt vid Kåkbrinken och säkert vid nuv. Tyska Brinken; på östra sidan äro dubbelbackarne ännu kvar.

Andra bandets innehåll

	sid.
Kvarteret Argus i Stockholm	1.
Regleringen av Staden inom broarna.	66.
Register till S:t Nikolai kyrkas i Stockholm	
Vigselbok, utgiven av F.U.Wrangell, I 1609-1659.	77.
D:o II. 1660-1770	156.
Strödda anteckningar om några bokbindare i det	
gamla Stockholm.	240.
Brinkar i Stockholm	247.